

การพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิตในประเทศไทย

Development of guidelines for promoting blood donation among blood donors in Thailand special

สุดชัย สิทธิรัตน์*

วัชรพงศ์ พงษ์รัตน์*

พงศกร พิริยะวงศ์สวัสดิ์*

พิทักษ์ ศิริวงศ์**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาถึงวิธีการจัดหาโลหิตหมู่พิเศษ 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคต่างที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ 3) เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิต ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้แทนองค์กรศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จำนวน 7 คน และผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ 5 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม 2556 ผู้ทำวิจัยได้ใช้แนวคิดการบริจาคโลหิต แนวคิดการมีส่วนร่วม และแนวคิดในการเป็นพลเมืองดีมาอ้างอิง การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา โดยใช้วิธีวิจัยแบบเจาะลึกกับผู้แทนองค์กรศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยและผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ ซึ่งผู้วิจัยได้ผลสรุปว่า การจัดหาโลหิตนั้นศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยต้องสรุปความต้องการเลือดจากโรงพยาบาล หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะจัดหาโลหิต ซึ่งพบปัญหา มาก ทั้งด้านในตัวของผู้แทนที่ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยขาดความชำนาญของเจ้าหน้าที่ การชี้แจง การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ไม่เข้าถึงกลุ่มผู้บริจาคหมู่เลือดพิเศษ หรือตัวของผู้บริจาคยังไม่ทราบหมู่เลือดของตนเอง การไม่ทราบถึงความสำคัญของการบริจาคโลหิต ซึ่งทางผู้วิจัยได้ทำแนวทางพัฒนา ส่งเสริมการบริจาคโลหิต เพื่อให้ทางศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยคำนึงถึงการจัดการในเรื่องสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอต่อผู้บริจาคโลหิต การบริการที่ดีต่อผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ และรวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเพียงพอต่อการรองรับผู้บริจาค ท้ายที่สุดคือการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร การโฆษณา ให้เข้าถึงตัวผู้บริจาคเพื่อให้เกิดการตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการบริจาคโลหิต

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purpose of this research 1) to study the way of supplying special blood group 2) to study the problems and obstacles related to the process of blood donation among special blood group and 3) to study the development of the countries promoting blood donation among special blood donors. The researcher collected data from 7 representatives of the National Blood Centre of the Red Cross and 5 donors. The researcher collected data at the National Blood Centre from July to August 2013 The concept of blood donation, participation and good citizen were applied in this research. This study is a qualitative research with phenomenology method and in-depth research. The process in getting the blood supply started from the blood summary of the hospital by the Red Cross. Then, the staff searched for the blood supply. However, they found the problems. The staff of Red Cross were not professional in advertising and public relations. Therefore, they were not able to reach the blood donors. As a result, the donor did not even know their blood group. The researcher set the guidelines to develop and promote blood donation for the Red Cross. The recommendations of this research were that the Red Cross should provide sufficient equipment for blood donors, good service to accommodate the donors. Lastly, the Red Cross should have public relations, information and advertisement in order to raise awareness of blood donation.

บทนำ

โลหิต หรือ เลือด (Blood) คือ ของเหลวสีแดงที่ไหลอยู่ในหลอดเลือดทั่วร่างกาย ซึ่งประกอบไปด้วย น้ำเลือด เกล็ดเลือด เซลล์เม็ดเลือดแดง เซลล์เม็ดเลือดขาว ทำหน้าที่ลำเลียงก๊าซออกซิเจนไปยังเซลล์ต่าง ๆ ดูดซึมสารอาหาร และทำหน้าที่รักษาสสมดุลของร่างกายให้เป็นปกติ โดยเลือดในหมู่โลหิตระบบ Rh เป็นหมู่โลหิตที่มีความซับซ้อนมาก โดยจะมีสารโปรตีนที่อยู่บนผิวของเม็ดโลหิตแดง ซึ่งเรียกว่า แอนติเจน-ดี (Antigen) เป็นตัวบ่งบอกหมู่โลหิตระบบ (Rh) แบ่งออกเป็น 2 หมู่ คือ

1. หมู่โลหิตระบบ Rh บวก (Rh positive) คือ หมู่โลหิตที่มีแอนติเจน ดี (Antigen-D) อยู่ที่ผิวของเม็ดโลหิตแดง ในคนไทยมีหมู่โลหิต Rh (D) บวก ประมาณ 99.7%
2. หมู่โลหิตระบบ Rh ลบ (Rh negative) คือ หมู่โลหิตที่ไม่มีแอนติเจน ดี (Antigen-D) อยู่ที่ผิวของเม็ดโลหิตแดง ในคนไทยพบว่าหมู่โลหิตนี้เพียง 0.3% หรือ 1,000 คน จะพบเพียง 3 คนเท่านั้น และจะพบมากขึ้นในแถบยุโรปที่ 1.5% จึงเรียกเลือดในกลุ่มนี้ว่า "หมู่โลหิตหายาก" หรือ "หมู่โลหิตพิเศษ"

ในการรับโลหิตนั้น ถ้าผู้ป่วยมีหมู่โลหิต Rh บวก ส่วนใหญ่จะไม่พบปัญหาเนื่องจากพบในบุคคลทั่วไป แต่ในผู้ป่วยมีหมู่โลหิต Rh ลบ จะพบปัญหาเนื่องจากเป็นคนส่วนน้อยโลหิตหายาก ดังนั้นผู้ที่มีหมู่โลหิต Rh ลบ จำเป็นต้องสนใจและให้ความสำคัญกับกิจกรรมเป็นพิเศษ รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน กรณีผู้ป่วยที่มีหมู่โลหิต Rh ลบ จำเป็นต้องรับโลหิตในการรักษาพยาบาลจะต้องได้รับโลหิต Rh ลบเหมือนกัน เพื่อป้องกันมิให้ร่างกายของผู้ป่วยสร้างแอนติบอดี ดังนั้นทางศูนย์บริการโลหิตสภากาชาดไทย จะพยายามไม่ให้เกิดกรณีขึ้น

รวมทั้งในกรณีการรับโลหิตข้ามกรุ๊ป เพราะ ร่างกายของผู้ป่วยจะเกิดการต่อต้านโลหิตเพิ่มมากขึ้นในการรับโลหิตครั้งต่อไป และการรักษาพยาบาลก็จะยากขึ้นตามลำดับ (ชมรมหมู่โลหิตพิเศษ, 2553)

ปัจจุบัน ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ต้องจัดหาโลหิตให้ได้วันละ 1,500 ยูนิต ในระยะเวลา 1 เดือนไม่ต่ำกว่า 45,000 ยูนิต จึงจะเพียงพอจ่ายให้กับผู้ป่วยตามโรงพยาบาลต่างๆ ทั่วประเทศ และปริมาณความต้องการใช้โลหิตเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปัจจุบันทางศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ยังไม่สามารถจัดหาโลหิตให้เพียงพอต่อความต้องการได้ โดยเฉพาะเลือดในกลุ่มพิเศษ Rh- (Rh Negative) โดยสถิติการขอใช้โลหิตหมู่พิเศษจากโรงพยาบาลต่างๆ ทั่วประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากเฉลี่ยเดือนละ 400 ยูนิต แต่สามารถจัดหาโลหิตให้แก่ผู้ป่วยได้ไม่ถึง 50% และ ในทะเบียนของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ มีผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษทั้งชาวไทยและต่างชาติน่ากว่า 5,000 คน และในแต่ละปีมาบริจาคโลหิตประจำเฉลี่ยประมาณ 1,500 คนเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก (ศูนย์บริการโลหิต สภากาชาดไทย, 2548)

โดยองค์กรที่รับผิดชอบในการรับบริจาคโลหิตในประเทศไทย คือ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย นั้นมีความคิดริเริ่มมาจาก ในปีพุทธศักราช 2494 ได้มีการประชุมสันนิบาตกาชาด ครั้งที่ 17 ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ได้มีมติให้สภากาชาดในแต่ละประเทศพยายามจัดตั้งงานบริการโลหิตขึ้น โดยให้ยึดถือหลักที่ว่า การบริจาคโลหิตด้วยจิตศรัทธา ไม่ต้องการสิ่งตอบแทนหรือหวังผลตอบแทนใด งานบริการโลหิตของสภากาชาดไทยจึงได้เริ่มกิจการขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2495 เพื่อตอบสนองต่อข้อเสนอของสภากาชาดสากล โดยวิสัยทัศน์และพันธกิจในปัจจุบันของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย คือ “มุ่งมั่นในบริการและคุณภาพงานบริการโลหิตระดับชาติ สร้างมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ” (ศูนย์บริการโลหิต สภากาชาดไทย, 2548)

เมื่อกล่าวถึงการบริจาค การทำบุญ การทำความดี ผู้คนส่วนใหญ่จะนึกถึงการบริจาคเงิน การบริจาคสิ่งของ แต่ยังมีกรบริจาคอีกประเภทที่คนไทยมีความคุ้นชิน นั่นคือการบริจาคโลหิต ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาอย่างช้านาน ด้วยคำเชิญชวนที่คุ้นหู ‘ขอเชิญร่วมบริจาคโลหิตเพื่อการกุศล’ โดยในทางพระพุทธศาสนาได้ถือว่าการบริจาคโลหิต นั้นเป็นทานชั้นสูงสุดนั่นคือ ปรมัตถทานมี ถือว่าโลหิตเป็นสิ่งที่มค่าที่สุดในชีวิต โดยผู้ให้นั้นจะเป็น ผู้ที่มีจิตใจสูง มีความเสียสละ มีความเมตตาเป็นพื้นฐาน ช่วยต่ออายุให้ผู้เจ็บป่วย การบริจาคมนี้ก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลแก่ผู้อื่น ผู้ให้ย่อมเกิด ความปิติยินดีเกิดความสุขทางใจ ดังที่ว่า “ผู้ให้ชีวิตย่อมได้ชีวิต” (สมเด็จพระญาณสังวรฯ, 2541)

ดังนั้นผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และวิธีจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และศูนย์รับบริจาคโลหิตต่างๆ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาให้มีผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดหาโลหิตหมู่พิเศษของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และวิธีจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยใช้แนวคิดการบริจาคลอहित แนวคิดการมีส่วนร่วม และแนวคิดในการเป็นพลเมืองดี เพื่อทำความเข้าใจในการศึกษาปรากฏการณ์ครั้งนี้
2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้แทนองค์กรศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และผู้บริจาคลอहितหมู่พิเศษ
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย
4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม 2556

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการบริจาคลอहित สุวรรณ ธีระวรพันธ์ (2551: 145-159) การบริจาคลอहित คือ การสละโลหิตส่วนที่ร่างกายยังไม่จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้กับผู้ป่วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย เพราะร่างกายแต่ละคนจะมีปริมาณโลหิตประมาณ 17-18 แก้วน้ำ ซึ่งร่างกายใช้เพียง 15-16 แก้วเท่านั้น ส่วนที่เหลือนั้นสามารถบริจาคให้ผู้อื่นได้ โดยผู้บริจาคลอहितจะได้รับการเจาะโลหิตและเก็บบรรจุในถุงพลาสติก จำนวน 350-450 มิลลิลิตร ขึ้นอยู่กับน้ำหนักของผู้บริจาค หลังจากบริจาคลอहितร่างกายสามารถสร้างเม็ดโลหิตขึ้นมาทดแทนให้มีปริมาณโลหิตในร่างกายเท่าเดิม โลหิตสามารถบริจาคได้ทุกๆ 3 เดือน และมีการศึกษาและค้นคว้ามาตลอดจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังไม่มีการสร้างสารทดแทนโลหิตได้

แนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการตระหนัก รับรู้ กระบวนการ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมรอบๆ โดยมีพื้นฐานของความสมัครใจ โดยปราศจากข้อกำหนด อิทธิพล จากบุคคลภายนอก โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำกิจกรรมนั้นๆ ส่งผลกระทบบนทางบวกต่อชุมชน รวมถึงการร่วมเป็นแบ่งปันความเป็นเจ้าของของผลประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างพึงพอใจและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ

ทองใบ สดขารี (2543: 227) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) คือกลยุทธ์ในการสร้างแรงจูงใจให้กับคนในชุมชน องค์กร มากขึ้น การมีส่วนร่วมโดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ออกเสียง เป็นกระบวนการสร้างแรงจูงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน จนเกิดทัศนคติที่ดีต่อองค์กร เกิดความนับถือตนเองมากขึ้น (Self-esteem) การได้รับการยอมรับ (Recognition) มีความรับผิดชอบ (Responsibility) นอกจากนี้ยังรวมไปถึงความชัดเจนของระบบการให้รางวัล (Rewards) สร้างสังคมที่มีความเข้าใจและสยายใจในองค์กร (Employee Engagement)

แนวคิดในการเป็นพลเมืองดี ปภัสสร ไพบูลย์จิตติพรชัย (2553: 16) ความเป็นพลเมืองดี หมายถึง บุคคลที่มีทัศนคติ ค่านิยม และความประพฤติเหมาะสม พร้อมทั้งทำสิ่งที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ในทางที่ดีต่อตนเองและสังคม รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบบ้านเมือง มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีสำนึกในการพัฒนาประเทศและพัฒนาตน รวมทั้งมีจิตสำนึก และความปรารถนาให้ประชาชนในประเทศชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีปรากฏการณ์วิทยา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่อาศัยแนวความคิดและโลกทัศน์จากปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาเป็นเครื่องมือในการศึกษาปรากฏการณ์และประสบการณ์ของมนุษย์ ปรากฏการณ์วิทยาเป็นปรัชญาหรือทัศนะต่อภาวะการณ์มีอยู่ ดำรงอยู่ของมนุษย์ ไม่ใช่วิธีการวิจัย แต่ถูกนักวิจัยนำมาใช้เสมือนว่าเป็น “วิธีการ” เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ที่ชีวิตที่บุคคลได้ประสบมา (lived experience) การวิจัยแบบนี้มุ่งทำความเข้าใจความหมายประสบการณ์ชีวิตที่บุคคลได้ประสบมาเป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **ผู้ให้ข้อมูลหลัก** คือ ผู้แทนองค์กรศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จำนวน 7 คน และผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ 5 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เว็บไซต์ชมรมผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ <http://www.rh-negative.com/>

2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) ผู้แทนองค์กรศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ แนวคำถามในการวิจัยที่ได้พัฒนาจากการทบทวนเอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ เครื่องบันทึกเสียง สมุดบันทึก ปากกา และตัวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation) (Denzin 1970) โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. การตรวจสอบด้านข้อมูล (data triangulation) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่างๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

2. การตรวจสอบด้านผู้วิจัย (investigator triangulation) ตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันว่าได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่าข้อค้นพบที่ได้มา มีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

3. การตรวจสอบด้านทฤษฎี (theory triangulation) ตรวจสอบการใช้ทฤษฎีที่หลากหลาย ว่าข้อมูลที่ได้มาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าพบว่าไม่ว่าจะนำทฤษฎีใดมาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มา มีความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษากพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิตในประเทศไทย ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เมื่อผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า ปัญหา อุปสรรค และวิธี

จัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ มีวิธีการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อย่างไรบ้าง และเป็นการพัฒนาหาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิต ต่อไป

ผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิตในประเทศไทย ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้

1. วิธีการจัดหาโลหิต

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนองค์กร แผนกจัดหาโลหิตหมู่พิเศษ และส่วนประกอบโลหิต ทางศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยสำรวจโลหิตที่คงเหลืออยู่ในคลัง และสำรวจข้อมูลการขอใช้โลหิตจากโรงพยาบาลที่ขอเบิกมายังห้องจ่ายโลหิตและห้องบริจาคส่วนประกอบโลหิตรายวัน

1.2 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยจัดหาผู้บริจาคโลหิต จากข้อมูลผู้ที่เคยบริจาคที่ศูนย์บริการโลหิตสภากาชาดไทย โดยวิธีการดังนี้

1.2.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยโทรศัพท์เชิญชวนผู้บริจาคโลหิตให้เข้ามาบริจาคโลหิต ณ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ หรือหน่วยเคลื่อนที่ๆ ผู้บริจาคสามารถไปบริจาคได้สะดวก

1.2.2 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยส่ง SMS ถึงผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ (กรณีต้องการโลหิตเร่งด่วน)

1.2.3 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยส่งข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ (กรณีต้องการโลหิตเร่งด่วน) ดังนี้ เว็บไซต์ โทรศัพท์ (ตัววิ่ง) และวิทยุ

1.3 จัดหาโลหิตสำรองในคลังโลหิต

1.3.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยจัดส่งไปรษณียบัตรเชิญชวนผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษที่ไม่สามารถติดต่อได้ทางโทรศัพท์

1.3.2 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยส่ง E-mail เชิญชวน และแจ้งข้อมูลแก่ผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษที่ไม่สามารถติดต่อได้ทางโทรศัพท์ เพื่อเชิญชวนให้กลับมาบริจาคโลหิตอย่างต่อเนื่อง

1.4 เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยสำรวจโลหิตจัดหาผู้บริจาคเฉพาะส่วนประกอบโลหิต ได้แก่ เกล็ดโลหิต (Single Donor Platelets) และเม็ดโลหิตแดง (Single Donor Red Cell) โดยวิธีการดังนี้ เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยโทรศัพท์เชิญชวนผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษโดยคัดเลือกจากผู้ที่เคยบริจาคส่วนประกอบโลหิตมาก่อน หากไม่มีผู้บริจาคท่านใดครบกำหนดบริจาคหรือไม่พร้อมที่จะบริจาค ก็จะพิจารณาผู้บริจาคโลหิตที่มีประวัติการบริจาคมาอย่างต่อเนื่อง และมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่สามารถบริจาคเฉพาะส่วนประกอบโลหิตได้ และเชิญมาบริจาคเฉพาะส่วนประกอบของโลหิตต่อไป

2. ปัญหา อุปสรรค และวิธีการจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ จากการสัมภาษณ์สามารถแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1 ด้านผู้รับ (ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย)

2.1.1 ทศนคติของกลุ่มผู้มีโลหิตหมู่พิเศษบางส่วนที่ยังขาดความเชื่อมั่นในการจัดหาโลหิตหมู่พิเศษของสภากาชาดไทยยามฉุกเฉิน จึงทำให้คนกลุ่มนี้จัดตั้งกลุ่มย่อยของตนเองในการแลกเปลี่ยนโลหิต โดยไม่ผ่านสภากาชาดไทย แนวทางแก้ไขปัญหาคือชี้แจงถึงลำดับขั้นตอนของการได้รับโลหิตหมู่พิเศษ รวมถึงการส่งมอบโลหิตหมู่พิเศษให้แก่ผู้ต้องการ และให้ความสำคัญแก่ผู้ที่เคยบริจาคโลหิตหมู่พิเศษเป็นลำดับต้น เมื่อผู้บริจาคต้องการใช้โลหิต

2.1.2 ทศนคติของชาวต่างชาติบางส่วน ต้องการทราบถึงตัวตนของผู้ได้รับบริจาคโลหิตว่าเป็นบุคคลใด แต่ตามหลักด้านจริยธรรมของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลของผู้ได้รับบริจาคโลหิตได้ จึงทำให้ชาวต่างชาติกลุ่มนี้ตัดสินใจไม่บริจาคโลหิต แนวทางแก้ไขปัญหาคือในการปรับทัศนคติของชาวต่างชาติ ควรจัดทำหนังสือชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับหลักด้านจริยธรรมของสภากาชาดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สถานกงสุล บริษัทต่างชาติ ฯลฯ

2.1.3 ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยขาดบุคลากรที่มีความชำนาญและความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือเฉพาะในการคัดกรองส่วนประกอบของโลหิต เนื่องจากเครื่องมือเฉพาะในการคัดกรองส่วนประกอบของโลหิตเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีค่าใช้จ่ายในการบริจาคแต่ละครั้งสูงกว่าการบริจาคแบบปกติมาก จึงต้องอาศัยบุคลากรที่มีความชำนาญและความรู้ความสามารถ เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น แนวทางแก้ไขปัญหาคือจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญและความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือเฉพาะในการคัดกรองส่วนประกอบของโลหิต และจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในการใช้เครื่องมือเฉพาะในการคัดกรองส่วนประกอบของโลหิต

2.1.4 สถานที่ในการรับบริจาคโลหิตไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะสถานที่จอดรถที่มีไม่เพียงพอ รวมถึงสถานที่และระยะเวลาในการรับบริจาคโลหิตพิเศษเฉพาะส่วนมีจำกัด สามารถบริจาคได้เฉพาะที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ทำให้ผู้บริจาคโลหิตบางส่วนขาดความสะดวกในการบริจาคโลหิต จึงไม่มาบริจาคโลหิต แนวทางแก้ไขปัญหาคือเพิ่มสถานที่รับบริจาคตามห้างสรรพสินค้า เพิ่มเครื่องมือเฉพาะในการคัดกรองส่วนประกอบของโลหิต และขยายระยะเวลาในการรับบริจาคให้มากขึ้น

2.1.5 ขาดการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษระหว่างศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยกับโรงพยาบาลต่างๆ เนื่องจากการจัดการภายในองค์กรแต่ละองค์กรมีลักษณะแตกต่างกัน แนวทางแก้ไขปัญหาคือจัดประชุม สัมมนา เพื่อกำหนดทิศทาง วางแผนสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับบริจาคโลหิต

2.2 ด้านผู้ให้ (ผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ)

2.2.1 ผู้มีหมู่โลหิตพิเศษขาดการตระหนักถึงความสำคัญของการบริจาคโลหิต เนื่องจากไม่เคยประสบเหตุการณ์ที่ขาดโลหิตหมู่พิเศษกับตนเอง หรือ ผู้ใกล้ชิด ทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ผู้มีหมู่โลหิตหมู่พิเศษไม่มาบริจาค แนวทางแก้ไข โดยจัดทำโครงการตรวจสุขภาพประจำปีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ที่มีหมู่โลหิตพิเศษ จัดทำบัตรสมาชิก ครอบครัวหมู่เลือดพิเศษ ใช้เป็นบัตรลดในการรักษาและการตรวจสุขภาพ พร้อมทั้งสามารถ

ตรวจสอบได้เมื่อมีความจำเป็นในการใช้โลหิต ในกรณีที่ประสบอุบัติเหตุ รวมทั้งการขอรับบริจาคเมื่อยามฉุกเฉิน จัดทำหนังสือภายใต้หัวข้อ การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของโลหิตหมู่พิเศษ

2.2.2 ปัญหาด้านสุขภาพของกลุ่มผู้มีโลหิตหมู่พิเศษและการเตรียมตัวก่อนการบริจาคโลหิต
ข้อจำกัดในการบริจาคโลหิต เช่น อายุ เพศ แนวทางแก้ไข ปัญหา สุขภาพของกลุ่มผู้มีโลหิตหมู่พิเศษควรดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นหมู่โลหิตหายาก รวมถึงศึกษาข้อมูลการบริจาคโลหิต และเตรียมตัวก่อนบริจาคโลหิต เพื่อผู้บริจาคโลหิตสามารถบริจาคโลหิตได้

2.2.3 การไม่รู้ถึงหมู่โลหิตของตนเอง เนื่องจากไม่เคยตรวจหมู่โลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิต
แนวทางแก้ไข ปัญหา โดยการรณรงค์ให้มหาวิทยาลัยมีการตรวจเลือดก่อนรับเข้าศึกษา และให้องค์มีการตรวจเลือดก่อนรับเข้าทำงาน

2.2.4 การบริจาคตามสังคมนิยม เป็นการบริจาคตามช่วงวันสำคัญ เทศกาล และกิจกรรมสำคัญต่างๆ ทำให้ผู้บริจาคมาบริจาคเป็นครั้งคราว เนื่องจากผู้บริจาคโลหิตไม่ตระหนักถึงความสำคัญที่แท้จริง แต่เป็นการบริจาคตามกระแสสังคม ทำให้ไม่เกิดการบริจาคซ้ำ แนวทางแก้ไข ปัญหา ปลุกฝังให้เห็นถึงความสำคัญที่แท้จริงของการบริจาคโลหิต โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอนตั้งแต่วัยเด็ก จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริจาคโลหิต

2.2.5 ความไม่ชำนาญและขาดการบริการที่ดีของพยาบาลและเจ้าหน้าที่ เป็นผลให้ผู้บริจาคโลหิตเกิดความรู้สึกกลัวและเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการบริจาคโลหิต จึงทำให้ไม่เกิดการบริจาคซ้ำ แนวทางแก้ไข ปัญหาให้ผู้บริจาคโลหิตแนะนำ ดิชม ข้อผิดพลาดต่างๆ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

3. การพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิต

3.1 ด้านการจัดการ

แนวทางการพัฒนาด้านการจัดการ ศูนย์บริการโลหิต สภากาชาดไทยในปัจจุบันสถานที่ในการรับบริจาคโลหิตไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากไม่มีสถานที่จอดรถที่เพียงพอ การจราจรที่ติดขัด พร้อมทั้งเครื่องคัดแยกหมู่โลหิตพิเศษเฉพาะส่วนมีจำกัด สามารถรับบริจาคได้เฉพาะที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เท่านั้น ทำให้ผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษบางส่วนที่มีรถยนต์ส่วนบุคคลความสะดวกในการเข้ามาบริจาคโลหิต แนวทางการพัฒนาจัดสถานที่จอดรถเฉพาะสำหรับผู้บริจาคหมู่โลหิตพิเศษ รวมถึงกระจายศูนย์รับบริจาคโลหิตและเครื่องคัดแยกหมู่โลหิตพิเศษเฉพาะส่วน ไปยังสถานที่ต่างๆ และในปัจจุบันฐานข้อมูลของผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษยังขาดการเชื่อมโยงในระหว่างหน่วยงานรับบริจาคโลหิต เช่น ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และศูนย์เวชกรรมธนาคารเลือด โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งทำให้ข้อมูลผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษมีจำกัด ถ้านำข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนในการรับบริจาคโลหิตมารวมกันจะทำให้สามารถนำข้อมูลของผู้บริจาคไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ด้านการบริการ

สภากาชาดไทยควรมีการพัฒนาการจัดการด้านการบริการแก่ผู้มีโลหิตหมู่พิเศษให้ดีขึ้น เนื่องจากผู้มีโลหิตหมู่พิเศษมีจำนวนที่น้อยมาก เป็นหมู่เลือดที่พบได้ลำบาก ขาดแคลนเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องติดตามผู้บริจาคหมู่โลหิตพิเศษอยู่บ่อยครั้ง รวมถึงการบริจาคโลหิตในกลุ่มนี้ใช้เวลาในการบริจาคมาก ในด้านการบริการสำหรับผู้บริจาคถ้าขาดการดูแล และบริการที่ดี จะทำให้ผู้ให้บริจาคเกิดอาการเบื่อหน่าย หรืออาจเกิด

ความคิดในด้านลบในการบริจาคทำให้ผู้ให้บริจาคไม่อยากกลับมาให้บริจาคใหม่อีกครั้ง ดังนั้นศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ต้องทำให้ผู้บริจาคเกิดความรู้สึกถึง “ความเป็นบุคคลพิเศษ” ซึ่งถ้าสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทางอารมณ์ของผู้ให้บริจาคให้คิดว่าเป็นบุคคลที่พิเศษ จะส่งผลให้ผู้บริจาคกลับมาบริจาคซ้ำอีกก็เป็นได้ ฉะนั้นการบริการแก่กลุ่มผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษอาจจะต้องมีการจัดเจ้าหน้าที่เฉพาะเพื่อดูแลกลุ่มผู้บริจาค และมีการอบรมพัฒนา และให้ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่รับบริจาคโลหิตเป็นพิเศษ เพื่อให้แรงเกิดบันดาลใจในการให้บริการต่อผู้ให้บริจาค

3.3 ด้านบุคคลากร

พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านวิชาชีพและด้านการบริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการสำรวจ สอบถามจากผู้มาบริจาคโลหิต และนำข้อมูลที่ได้ขึ้นมาวิเคราะห์ถึงปัญหาต่างๆ ที่ผู้บริจาคโลหิตร้องขอ เมื่อได้ข้อมูลที่ผ่านมาวิเคราะห์แล้ว สามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้พัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำได้โดยการ จัดหลักสูตรอบรม จัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เมื่อผู้มาบริจาคโลหิตเกิดความรู้สึกประทับใจ และพอใจต่อบุคลากรแล้ว ทำให้ผู้บริจาคโลหิตอยากที่จะกลับมาบริจาคโลหิตอีกครั้ง

3.4 ด้านข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้

สภากาชาดเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นมาเพื่อไม่แสวงหาผลกำไร ทำให้งบประมาณในการประชาสัมพันธ์ทางโฆษณาบ่อยครั้งเป็นไปได้อย่าง ดั้งนั้นการที่จะทำโฆษณา ประชาสัมพันธ์แต่ละครั้งควรทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลโดยตรงทางด้านจิตใจของผู้ให้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ เนื่องจากว่าบุคคลส่วนใหญ่ไม่มีความรู้สึกทางอารมณ์ร่วมกับผู้ที่ต้องการโลหิตหมู่พิเศษ เพราะไม่เกิดกับบุคคลใกล้ชิดหรือคนสำคัญของตนเอง ฉะนั้นการทำโฆษณาควรทำให้เข้าถึงอารมณ์ของผู้ให้บริจาคโลหิต และยังคงอาศัยการประชาสัมพันธ์ในสถานที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ของประชาชนว่าหมู่โลหิตนั้นมี 2 หมู่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ประชาชนยังไม่รู้ถึงหมู่เลือดของตนเอง ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงความสำคัญในการทราบถึงหมู่เลือดของตนเอง เพื่อเป็นการคัดกรองกลุ่มผู้ที่มีหมู่เลือดพิเศษ จัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ ปลุกฝัง สร้างจิตสำนึก และให้เล็งเห็นความสำคัญหากบุคคลกลุ่มนี้ยินยอมที่มาบริจาคโลหิต สิ่งสำคัญที่สุดที่สภากาชาดจะต้องรักษาไว้ คือการให้บุคคลเหล่านี้กลับมาให้บริจาคซ้ำ และต้องให้บริการที่ดีกับบุคคลเหล่านี้ไม่ทำให้เกิดอารมณ์เบื่อหน่ายในการบริจาคด้วย

สรุป

1. วิธีการจัดหาโลหิตของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จะเริ่มจากสรุปความต้องการโลหิตที่ร้องขอจากโรงพยาบาลต่างๆ เพื่อสำรวจโลหิตที่คงเหลือในคลัง เมื่อโลหิตหมู่พิเศษไม่เพียงพอต่อความต้องการ เจ้าหน้าที่จัดการจัดหาโลหิตจากข้อมูลผู้ที่เคยบริจาค ด้วยวิธีต่างๆ เช่น โทรศัพท์ติดต่อ หรือผ่านทาง SMS และส่งข่าวประชาสัมพันธ์ ผ่านเว็บไซต์ โทรทัศน์ วิทยุ นอกจากนี้ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จัดหาโลหิตสำรองในคลังเลือดเชืวชน โดยส่งทางไปรษณีย์ ผ่านระบบ E-mail เพื่อให้ผู้บริจาคกลับมาบริจาคอย่างต่อเนื่อง

2. ปัญหา อุปสรรค และวิธีจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

2.1 ด้านผู้รับ (ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย) ปัญหาที่พบทัศนคติของผู้บริจาคยังขาดความเชื่อมั่นต่อศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย การบริการและความชำนาญการของบุคลากรยัง

พบข้อผิดพลาดทำให้ผู้บริจาเกิดความกลัวและทัศนคติที่ไม่ดีต่อการบริจาค แนวทางแก้ไข ทางศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ควรชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนและวิธีการให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริจาคหมู่เลือดพิเศษ รวมทั้งจัดอบรม พัฒนาหลักสูตรให้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านผู้ให้ (ผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ) ปัญหาที่พบ ผู้มีโลหิตหมู่พิเศษ บางส่วนไม่ทราบหมู่โลหิตของตนเอง และขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการบริจาคโลหิต บริจาคเพื่อตามกระแสสังคม ทำให้ผู้มีโลหิตหมู่พิเศษขาดการดูแลสุขภาพ และการเตรียมตัวก่อนการบริจาค แนวทางแก้ไข หน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วม และทำอย่างต่อเนื่อง ปลุกฝังเยาวชนให้เห็นถึงความสำคัญ โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งในสื่อการสอน

3. การพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิต

ด้านการจัดการ สถานที่ตั้ง และข้อจำกัดของเครื่องคัดแยกโลหิตเฉพาะส่วน ทำให้ผู้บริจาคหมู่โลหิตพิเศษขาดความสะดวกในการเข้ามาบริจาค แนวทางการพัฒนา ควรกระจายสถานศูนย์รับบริจาคโลหิตให้มากขึ้น รวมถึงยังขาดการจัดการกับฐานข้อมูลของผู้บริจาคในภาพรวม ทำให้ข้อมูลมีอยู่อย่างจำกัด ถ้านำข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมารวบรวมให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการบริการ การที่ผู้บริจาคเกิดคดีย และมุมมองด้านลบต่อการบริการ จะทำให้ผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษจะไม่กลับมาบริจาคซ้ำ ดังนั้นศูนย์บริการโลหิตสภากาชาดไทย ต้องทำให้ผู้บริจาครับรู้ถึงความเป็นบุคคลพิเศษ ได้รับการดูแลและบริการอย่างดี แนวทางการพัฒนา จัดอบรมพนักงานผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านความชำนาญการ และมนุษยสัมพันธ์

ด้านบุคลากร การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ต้องมีการสำรวจ สอบถามผู้บริจาคถึงปัญหา ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปพัฒนา จัดอบรม และนำมาปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการติดตามผล เพื่อพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามความพึงพอใจของผู้บริจาค ทำให้ผู้บริจาคอยากกลับมาบริจาคซ้ำอีก

ด้านข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้ ศูนย์บริการโลหิตสภากาชาดไทย เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร มีงบประมาณจำกัด ทำให้การประชาสัมพันธ์ทำได้เพียงวงแคบ การโฆษณาทางโทรทัศน์ ที่โดนใจทำให้เขาถึงผู้บริจาค และไม่เคยบริจาค ให้เกิดความตระหนัก และความสำคัญของกาบริจาคโลหิต พร้อมทั้งขอความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงสถานศึกษา ในการตรวจโลหิต เพื่อคัดแยกกลุ่มบุคคลที่มีหมู่โลหิตเพื่อเก็บข้อมูลและให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโลหิตหมู่พิเศษ และควรปลุกฝังจิตสำนึกของเยาวชนต่อการบริจาคผ่านสื่อการเรียน ในรูปแบบต่างๆ รวมถึงนิทาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยผู้วิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านผู้รับ (ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย) และด้านผู้ให้ (ผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ) พบว่าปัญหาของการหาโลหิตหมู่พิเศษนั้นไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นจากผลการศึกษาในครั้งนี้จึงขอเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ดังนี้ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ควรชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ขั้นตอนและวิธีการให้เข้าถึงกลุ่มผู้บริจาคหมู่เลือดพิเศษ

รวมทั้งจัดอบรม พัฒนาหลักสูตรให้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วม และทำอย่างต่อเนื่อง ปลุกฝังเยาวชนให้เห็นถึงความสำคัญ โดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งในสื่อการสอน ควรกระจายสถานศูนย์รับบริจาคโลหิตให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาในเรื่อง “การพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการบริจาคโลหิตหมู่พิเศษของผู้บริจาคโลหิตในประเทศไทย” ซึ่งเป็นการให้ความเห็นจากตัวแทนองค์กร ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทยเพียงแห่งเดียว ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาในโรงพยาบาลและหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับบริจาคโลหิตหมู่พิเศษ เพื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ว่ามีความสอดคล้อง การดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเพื่อทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้บริจาคหมู่โลหิตพิเศษ เพื่อที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ได้นำข้อมูลที่ได้รับ ไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ชมรมผู้บริจาคโลหิตหมู่พิเศษ Rh-negative Club. ความรู้เรื่องโลหิตหมู่พิเศษ [Online]. เข้าถึงเมื่อ 04 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://www.rh-negative.com/index.php>.
- ชาย โพธิ์สิตา.(2500). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ .กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ทองใบ สุดซารี. (2543). ภาวะผู้นำและแรงจูงใจ. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปัทมสร ไพบุญยัฒนิตพรชัย. (2553). “การศึกษาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนพณิชยการบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศูนย์บริการโลหิต สภากาชาดไทย. ข้อมูลโลหิต [Online]. เข้าถึงเมื่อ 04 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://www.blooddonationthai.com/>
- สุวรรณ ชีระวรพันธ์. (2551). สรีรวิทยาระบบไหลเวียนของโลหิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช. (2541). พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร?. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- โสภิตา เพชรสารกุล. (2552). “ทัศนคติต่อการบริจาคโลหิตของประชากรในอำเภอเมืองเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาภากร สิริบุญยกุล. (2548). "แบบแผนสุขภาพของผู้มาบริจาคโลหิตที่ธนาคารเลือดโรงพยาบาลมหานครเชียงใหม่". การค้นคว้าแบบอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.